

Verohallinto
Harmaan talouden selvitysyksikkö
PL 325
00052 VERO

Lausunto

29.10.2021

Eduskunnan hallintovaliokunta
valiokuntaneuvos Minna-Liisa Rinne

Viite / Diaarinumero
VNS 4/2021 vp

Lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle valtioneuvoston selonteosta sisäisestä turvallisuudesta

Harmaan talouden selvitysyksikön lausunnossa tuodaan esille harmaan talouden ilmiöitä, joihin voi liittyä riskejä sisäisen turvallisuuden kannalta. Lausunto koostuu yleiskuvauksesta, valikoitujen aiheiden tarkemmasta kuvauksesta sekä toimenpide-ehdotuksista.

Harmaa talous ja sisäinen turvallisuus

Sisäinen turvallisuus voidaan varmistaa vain, kun keskeisten viranomaisten toiminnan rahoitus on turvattu. Tärkein valtion rahoituskeino on verotus. Sujuva, veronmaksuymyönteisyyttä edistävä ja verot tehokkaasti perivä Verohallinto on sisäisen turvallisuuden rahoittamisen elinehto. Verotuksen sujuvaa toimeenpanoa uhkaavat kuitenkin monenlaiset harmaan talouden ilmiöt.

Harmaalla taloudella tarkoitetaan toimintaa, josta aiheutuvia lakisääteisiä velvoitteita laiminlyödään verojen, lakisääteisten eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksujen taikka tullin perimien maksujen suorittamisen välttämiseksi tai perusteettoman palautuksen saamiseksi.

Harmaan talouden laajuudella on suoraan vaikutusta verojen, sosiaalivakuutusmaksujen ja muiden lakisääteisten maksujen kertymään. Lisäksi sillä on vinouttava vaikutus yritysten väliseen kilpailuneutraliteettiin. Harmaan talouden yksi kielteinen vaikutus on yleinen verojen maksumoraalin rapauttaminen, minkä takia uskottava harmaan talouden torjunta on koko yhteiskunnan etu. Uskottava torjunta saavutetaan turvaamalla viranomaisille riittävät resurssit harmaan talouden torjuntaan.

Harmaan talouden ilmiöt ovat monimuotoisia ja ne voivat pitää sisällään useita erilaisia tekotapoja, joille yhteistä on taloudellisen edun tavoittelu. Perinteisinä harmaan talouden tekotapoina voidaan pitää esimerkiksi ohimyyntiä, pimeää palkan maksua, alipalkan maksamista tai vääränsisältöisiä tositteita yrityksen kirjanpidossa. Sisäisen turvallisuuden kannalta silmällä pidettäviä ilmiöitä ovat esimerkiksi:

- **Pimeä työ** on kotimainen ilmiö, jolla on myös vahvaa kansainvälistä ulottuvuutta. Pimeää työtä esiintyy eri toimialoilla ja erityisesti se näyttäytyy matalapalkkaisilla ja työvoimavaltaisilla toimialoilla kuten ravintola-, siivous- ja rakennustoimialalla. Ilmiön takia verojen ja lakisääteisten sosiaalivakuutusmaksujen menetykset liikkuvat sadoissa miljoonissa euroissa per vuosi. Euroopan unionin työviranomaisen ELA:n alaisuudessa toimiva Pimeän työn foorum seuraa tarkasti pimeän työn ilmiötä ja vaihtaa parhaita käytänteitä jäsenmaiden välillä pimeän työn torjumiseksi. Suomi osallistuu aktiivisesti Pimeän työn foorumin toimintaan. Kansallisesti meiltä puuttuu viranomaisten yhteinen ohjelma ja toimet pimeän työn torjumiseksi.

- **Ulkomaisten työvoiman hyväksikäytön** motiivina on useimmiten taloudellisen edun tavoittelu kustannuksia säästämällä tai tuloja kerryttämällä. Ilmiöön liittyy pimeä työ, haavoittuvassa asemassa olevien ulkomaalaisten työntekijöiden eriasteinen hyväksikäyttö, joka voi olla työsyrintää huonommilla työehdoilla, työperäistä hyväksikäyttöä tai äärimmillään kyse voi olla ihmiskaupasta. Erityisen alttiita hyväksikäytölle ovat ilman työ- tai oleskelulupaa Suomessa työskentelevät ulkomaalaiset. Haasteena on ulkomaista työvoimaa koskevan tiedon hajaantuminen eri viranomaisten rekistereihin ja puutteellinen kokonaiskuva. Toinen ulkomaisten työvoiman hyväksikäyttöön liittyvä riski on tapausten vaikea tunnistettavuus, koska usein paperilla kaikki näyttää olevan kunnossa eikä puutteita välttämättä havaita edes viranomaisten fyysisillä valvontakäynnillä.
- **Digitalouteen** liittyvä harmaa talous on ilmiöineen kovassa kasvussa samaan aikaan kun sektorille syntyy uusia palveluja. Digitalous sisältää erilaiset alustat kauppapaikkoina sekä sähköisen kaupan ja maksutavat. Palveluntarjoajat (alustat) ovat usein rekisteröityneet ulkomaille ja tietojen saanti esimerkiksi alustalla tapahtuvista transaktioista verotuksen valvontaa varten voi olla vaikeaa. Verkkokaupan harmaalla taloudella on liittymää sekä tuoteväärännösten kauppaamiseen että verojen välttelyyn muun muassa ilmoittamalla tuotteen arvo todellista alhaisempana.
- **Identiteettien väärinkäytökset** ja siihen liittyvä petosrikollisuus on kasvussa. Identiteettien väärinkäytökset voivat liittyä tilauspetoksiin verkossa, jolloin tekijä esiintyy väärällä henkilöllisyydellä. Väärinkäytökset voivat liittyä myös koko yrityksen kaappaamiseen, jossa yrityksen hyvää mainetta käytetään hyväksi petollisen toiminnan toteuttamisessa. Lisäksi taloudellisissa vaikeuksissa olevien yritysten saattohoito liittyy ilmiöön. Petokset aiheuttavat suurta vahinkoa sekä yksityisille toimioille että yhteiskunnalle. Tapausten selvittäminen on usein hidasta ja sitoo viranomaisten kuten poliisin resursseja.

Harmaan talouden kokonaiskuva perustuu ministeriöiden ja viranomaisten yhteiseen tilannekuvaan, jota julkaisemme kaikille avoimella Harmaa talous & talousrikollisuus - verkkosivustolla.

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelman merkityksestä

Valtioneuvoston periaatepäätöksenä vahvistettu Harmaan talouden torjunnan strategia ja toimenpideohjelma vuosille 2020–2023 muodostaa keskeisen välineen kehittää harmaan talouden torjuntaan kytkeytyvää lainsäädäntöä. Toimenpideohjelman poikkihallinnolliset hankkeet sitouttavat sekä ministeriöt että viranomaiset viemään eteenpäin sovittuja asioita ohjelmassa asetetun aikataulun mukaisesti. Eri ohjelmien kautta on viime vuosikymmenenä esimerkiksi kehitetty monin tavoin viranomaisten tietojenvaihtoon liittyvää lainsäädäntöä. Viranomaisten riittävät toimivaltuudet ja tiedonsaantioikeudet yhä kansainvälistyvässä ja monimutkaistuvassa toimintakentässä ovat tehokkaan harmaan talouden torjunnan edellytys.

Nyt meneillään olevasta toimenpideohjelmasta nostamme esille moniviranomaisyhteistyötä edelleen kehittävät hankkeet sekä harmaan talouden torjuntaviranomaisten resurssiseurannan toteuttamisen. Toimiva moniviranomaisyhteistyö parantaa viranomaisten mahdollisuuksia vastata yhdessä muuttuviin harmaan talouden ja talousrikollisuuden ilmiöihin. Valmistelussa oleva resurssiseuranta antaa jatkossa nykyistä paremman kokonaiskuvan harmaan talouden torjuntaan käytettävissä olevien resurssien määrästä. Seuranta lisää resurssien käytön läpinäkyvyyttä ja vaikeuttaa harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaan annettujen resurssien siirtämistä muihin tarkoituksiin. Lisäksi resurssiseuranta tukee tulevien resurssitarpeiden ennakkointia, jolla voidaan vaikuttaa esimerkiksi asioiden läpivirtaukseen koko rikosprosessiketjussa hallinnollisesta valvonnasta aina talousrikosasian tuomioistuinkäsittelyyn saakka.

Harmaan talouden selvitysyksikkö pitää harmaan talouden toimenpideohjelmien jatkuvuutta tärkeänä, koska siten voidaan varmistaa harmaan talouden torjunnan onnistuminen muuttuvassa toimintaympäristössä sekä eri hallinnonalojen sitoutuminen työhön myös tulevana vuosina.

Erityistarkastelussa pimeä työ, arvonlisäverotuksen ongelmakohdat ja ulkomaalaisten alipalkkaus

Pimeä työ – laaja harmaan talouden ilmiö

Pimeän työn käsite

Pimeä työ mielletään yleensä palkansaajan asemassa tehdyksi työksi, josta työnantajan ja työntekijän yhteisellä (suullisella tai ääneen sanomattomalla) sopimuksella jätetään palkan verot ja muut lakisääteiset velvoitteet kuten eläkemaksut maksamatta. Pimeän työn käsite voidaan kuitenkin perustellusti määritellä myös edellistä huomattavasti laajemmaksi ilmiöksi, joka koskettaa kaikenlaista niin yrittäjän kuin palkansaajankin tekemää työtä, josta maksettu korvaus suoritetaan verot ja muut lakisääteiset maksut laiminlyöden. Laajasti ajatellen pimeää työtä ovat esimerkiksi perusteettomasti verovapaana maksetut kilometrikorvaukset, yrittäjän liiketoiminnasta itselleen vastikkeetta ottamat hyödykkeet ja varat tai vaikkapa liikematkaksi naamioitu lomamatka. Pimeä työ ilmenee samanaikaisesti rehellisen työn rinnalla, eikä kaikki pimeä työ suinkaan ole sen räikeintä ilmenemismuotoa, jossa kaikki työnantajan lakisääteiset velvoitteet laiminlyödään. Pimeän työn skaala on siten hyvin laaja, eikä sen toteuttamistapoja voi tyhjentävästi määritellä ilmiöiden muuttuessa ajan saatossa.

Tulevat aihetta koskevat selvitykset

Harmaan talouden selvitysyksikkö on parhaillaan laatimassa kahta eri selvitystä pimeän työn laajuudesta Suomessa. Selvitykset tullaan julkaisemaan vuoden 2022 aikana. Suomessa nimenomaisesti pimeään työhön kohdistuvaa tutkimusta on tehty erittäin vähän. Pimeän työn merkitys voi kuitenkin olla varsin suuri, sillä Ruotsin Verohallinto on arvioinut pimeän työn muodostavan jopa puolet maan verovajeesta.

Pimeän työn merkitys

Laadittavissa selvityksissä on eri menetelmillä laskettuna osoitettu, että alustavien arvioiden mukaan osakeyhtiöissä maksettavien pimeiden palkkojen bruttomäärä on 700-1 200 miljoonaa euroa vuodessa. Tämä vastaan noin kahta prosenttia osakeyhtiöiden vuosittain maksamista palkoista. Arvioitu summa sisältää sekä osakasyrittäjien että osakeyhtiöiden palkansaajien pimeät palkat.

Vuonna 2020 palkoista, eläkkeistä ja etuuksista tehtäviä ennakonpidätyksiä maksettiin valtiolle kaikkiaan noin 30 miljardia euroa. Summasta noin 1/3 kertyi osakeyhtiöiden maksamista palkoista.

Pimeän palkan vuoksi menetettyjen veroeurojen määrä riippuu käytettävästä veroprosentista. Esimerkiksi 25 % veroasteella aiheutuu osakeyhtiöiden maksamista pimeistä palkoista alustavan arvion mukaan noin 175-250 miljoonan euron vuotuiset veromenetykset. Lisäksi maksamattomien eläkemakujen kokonaismäärä liikkuu yli sadan miljoonan euron suuruusluokassa, joten kokonaisuutena pimeän työn aiheuttamat lakisääteisten maksujen menetykset pelkästään osakeyhtiöiden kohdalla ovat varsin merkittävät.

Arvonlisäverotuksen tuotto jää vajaaksi harmaan talouden takia

Arvonlisävero on tuloverotuksen jälkeen suurin verotulojen kerryttäjä

Arvonlisävero on kulutusvero, josta muodostuu valtiolle vuosittain huomattavat verokertymät. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2018 arvonlisäverojen nettokertymä oli noin 21,3 miljardia euroa, joka on 21,4 prosenttia kokonaisverokertymästä. Harmaan talouden selvitysyksikkö on laatinut arvonlisäveroon liittyen useita selvityksiä, joissa on arvioitu arvonlisäverotuksen verovajetta erikseen rajattujen kokonaisuuksien avulla. Verohallinnon arvioiden mukaan Suomen arvonlisäveron kokonaisvaje on ollut vuonna 2018 noin miljardi euroa eli hieman alle 5 prosenttia arvonlisäverokertymästä.

Arvonlisäveron vajetta aiheutuu useasta syystä: 1) ilmoitetaan vääriä tietoja ja saadaan arvonlisäveron palautuksia, joihin ei ole oikeutta, 2) jätetään arvonlisäverollisia myyntejä ilmoittamatta tai 3) ilmoitetaan arvonlisäverollisia myyntejä verottomina myynteinä 4) ilmoitetaan liian paljon ostoja ja niiden vähennettäviä arvonlisäveroja, jotta Valtiolla maksettava arvonlisävero jäisi todellista alhaisemmaksi. 5) Ilmoitettujen arvonlisäverojen tarkoituksellinen maksamatta jättäminen on myös yksi väärintoimimisen tapa.

Arvonlisäveron vajetta arvioitu useassa selvityksessä

Vuoden 2021 alussa julkaistu Harmaan talouden selvitysyksikön arvonlisäveroa koskeva ilmiöselvitys tarkasteli sellaisten arvonlisäverovelvollisten alv-ilmoittamista, jotka ilmoittavat enemmän myyntien veroja kuin ostoista vähennettäviä arvonlisäveroja. Toisin sanoen sellaisia verovelvollisia, jotka maksavat toiminnastaan valtiolle tilitettävää arvonlisäveroa. Vuoden 2018 osalta näiden maksettavaa veroa virheellisesti ilmoittavien arvioitiin aiheuttavan noin 1/3 arvioidusta miljardin euron alv-vajeesta.

Vuonna 2019 julkaistussa selvityksessä Harmaan talouden selvitysyksikkö tarkasteli arvonlisäveron palauksia ja niihin liittyviä petoksia, eli sellaista alv-ilmoittamista, jossa yritys ei maksa arvonlisäveroa, vaan saa arvonlisäveron palautusta. Tarkasteltavana ajanjaksona oli vuosien 2014 - 2016 tiedot ja vuositason perusteettomien alv-palautusten arvioitiin aiheuttavan noin 30 miljoonan euron vajeen.

Vuonna 2018 julkaistussa selvityksessä tarkasteltiin yhteisökauppaa koskevia alv-petoksia ja niiden aiheuttamaa vajetta. Yhteisökaupan vilppitoimijoiden on arvioitu aiheuttaneen vuosittain (2012 - 2014) noin 12-35 miljoonan euron vajeen arvonlisäverokertymään.

Eri selvitysten vaje-arvioita ei suoraan tule laskea yhteen, koska arvonlisäveroa koskevien selvitysten joukot ovat voineet joltain osin olla päällekkäisiä ja toisaalta niistä ei ole kaikkia alv-väärinkäytösten muotoja mukana. Voidaan kuitenkin arvioida, että arvonlisäverotukseen kohdistuva harmaa talous aiheuttaa vuositason satojen miljoonien eurojen veromenetykset.

Ulkomaalaisten alipalkkaus harmaan talouden ilmiönä ja sisäisen turvallisuuden haasteena

Alipalkkauksen käsite

Ulkomaalaisten alipalkkaus on harmaan talouden ilmiö, jonka euromääräisestä laajuudesta ei ole ajantasaista tietoa tai edes arviota. Alipalkkaukseksi kutsutaan tilannetta, jossa työnantaja jättää noudattamatta yleissitovan työehtosopimuksen palkanmaksun vähimmäisehtoa. Lähtökohtaisesti alipalkkauksessa on kyse vain työnantajan ja työntekijän välisestä sopimusrikkomuksesta. Tämä koskee erityisesti tilannetta, jossa alipalkattu on suomalainen henkilö, johon ei liity mitään rikoslain (RL) mukaista syrjintäperustetta. Yksinomaan alipalkkausta koskevaa rikoslain pykälää ei siis ole olemassa.

Ulkomaalaisten kohdalla tilanne on erilainen, sillä rikoslain mukaan työsyrintään syyllistyy muun muassa työnantaja tai tämän edustaja, joka palvelussuhteen aikana ilman painavaa, hyväksyttävää syytä asettaa työntekijän epäedulliseen asemaan kansalaisuuden perusteella. Kansalaisuus on lisätty syrjintäperusteeksi vuonna 2004 voimaan tulleella lailla. Kansalaisuuden lisäksi syrjintäperusteita ovat mm. rotu, kansallinen tai etninen alkuperä, ihonväri ja kieli.

Alipalkkaus on yksi välillisen harmaan talouden muoto. Harmaa talous ilmenee epäsuorasti siten, että maksettaessa liian pientä palkkaa, tilitetään siitä myös työehtosopimuksen mukaista palkkaa pienempi määrä veroja ja sosiaalivakuutusmaksuja. Laskennallinen maksamatta jäävä osuus on pois yhteiskunnan rahoituksesta. Hyötyjänä on työnantaja, joka saa työsuorituksen laillista hintaa halvemmalla.

Alipalkkaus kuuluu talousrikosten käsitteen piiriin. Toisaalta maksamattomien palkkojen myötä maksamatta jääneitä veroja ei ole käsitelty tuomioistuimissa veropetoksina. Maksamattomia palkkoja on kyllä tuomittu maksettaviksi jälkikäteen alipalkkauksen uhreille, mutta syyttäjät eivät ole vaatineet vastaajille samassa yhteydessä tuomioita veropetoksista. Näin ollen saadut korvaukset maksamattomista palkoista jäävät kokonaan verotuksen ja sosiaalivakuuttamisen ulkopuolelle.

Turvapaikanhakijat ja paperittomat erityisen riskialttiita alipalkkaukselle

Voidaan arvioida, että suuri riski alipalkkaukselle koskee turvapaikanhakijoita ja paperittomia, jotka oleskelevat Suomessa pitkäaikaisesti. Erityisen haavoittuvassa asemassa ovat työntekijät sellaisista maista, joissa palkkataso on huomattavasti Suomen tasoa alhaisempi. Riskiä nostavat tilanteet, joissa työntekijät ovat valmiita maksamaan Suomen pääsystä, jolloin velka kuitataan usein ilmaisella työskentelyllä. Yhtä lailla merkittävä riski alipalkkaukselle koskee niitä ulkomaalaisia henkilöitä, jotka työskentelevät Suomessa vain lyhytaikaisesti ulkomaalaisen yrityksen palveluksessa ns. lähetettynä työntekijänä. Riski on erityisen korostunut, jos kyseessä on pitkä alihankintaketju. Lyhytaikaisen Suomessa työskentelyn aikana suomalaiset työmarkkinakäytännöt eivät välttämättä tule lainkaan työntekijöiden tietoon. Jos yrityskin toimii Suomessa vain lyhyen aikaa, on työntekijöiden hyväksikäyttöä hankala havaita.

Keinoja puuttua alipalkkaustapauksiin tulee parantaa

Ulkomaalaisia koskevat alipalkkaustapaukset päätyvät rikosprosessiin todella harvoin. Harmaan talouden selvitysyksikön tekemän oikeustapausten analyysin perusteella läheskään aina samassa yhteydessä ei käsitellä muita talousrikosnimikkeitä, kuten vero- tai kirjanpitorikoksia. Voidaan kuitenkin pitää melko todennäköisenä, että usein alipalkkaukseen liittyy tosiasiaissa muitakin talousrikoksia, jotka eivät syystä tai toisesta tule ilmi. Yksi syy alipalkkausta koskevien työrikosten vähäiseen kokonaismäärään on niiden lyhyt vanhenemisaika. Lukuisat oikeusasiamiehen ratkaisut osoittavat, että työrikostapauksia vanhenee rikosprosessin eri vaiheissa toistuvasti.

Syrjinnän kiellon noudattamista valvoo Suomessa noin 20 aluehallintovirastojen ulkomaalaistarkastajaa. Heidän mahdollisuutensa puuttua tehokkaasti ulkomaalaisten alipalkkaukseen ovat kuitenkin heikot, sillä laki ei mahdollista palkkauspuiteiden sanktioimista. Ulkomaalaistarkastajien keinovalikoimassa ei siis ole esimerkiksi tilaajavastuutarkastajien käytössä olevaa mahdollisuutta määrätä laiminlyöntimaksu. Aluehallintoviranomaisten mukaan syrjintäperusteen toteennäyttäminen on vaikeaa, ja siitä syystä moni alipalkkaustapaus jää vaille tuomioistuinkäsittelyä joko poliisin tekemän esitutkinnan rajoittamispäätöksen tai syyttäjän syyttämättäjättämispäätöksen takia.

Keinoja ongelmien ratkaisemiseen

Pimeä työ

Pimeä työ on ilmiönä niin monimuotoinen, ettei sitä voida tehokkaasti torjua vain yhden viranomaisen toimenpitein. Suomesta puuttuu kokonaisvaltainen, eri viranomaisten hallinnonalat ylittävä pimeän työn vastainen strategia. Pimeän työn aiheuttamat verojen ja muiden julkisoikeudellisten maksujen menetykset ovat euromääräisesti niin merkittävät, että ilmiöön tulisi puuttua nykyistä tehokkaammin viranomaisten yhteisin toimenpitein.

Arvonlisäverotukseen liittyvän harmaan talouden torjunta

Arvonlisäverojärjestelmän moitteettoman toiminnan kannalta on tärkeää, että arvonlisäveron ilmoittamista voidaan valvoa tehokkaasti. Nykyinen arvonlisäveroilmoittamisen tietosisältö on käytännössä ostojen ja myyntien kuukausittaiset kokonaismäärät. Ilmoituksen suppea tietosisältö vaikuttaa siihen, että virheellisiä alv-tietoja ilmoittavia yrityksiä on haasteellista havaita suuresta tietovirrasta. Arvonlisäveroa maksavien verovelvollisten yksittäiset virheet ovat usein pieniä, mutta ne aiheuttavat yhteenlaskettuina huomattavan suuren verovajeen. Tietosisällön laajentamisen avulla myös erilaisten alv-palautuspetosten ennaltaehkäisy tehostuisi, eikä verovaroja vuotaisi palautuspetosten myötä vilpillisille toimijoille.

Monissa muissa EU-maissa verohallinnot saavat verovelvollisilta osto- ja myyntitiedot transaktiokohtaisesti eli kauppatapahtumittain. Myös Suomessa yksilöidympi arvonlisäveroilmoituksen tietosisältö mahdollistaisi tehokkaamman verovalvonnan. Transaktiokohtaisen datan avulla Verohallinnolla olisi paremmat mahdollisuudet havaita esimerkiksi ne yritykset, jotka eivät ilmoita kaikkia verollisia myyntejään tai ilmoittavat perusteettomia vähennyksiä.

Ulkomaalaisten alipalkkaus

Yksi potentiaalinen keino alipalkkaustapausten nykyistä parempaan havainnointiin saattaisi olla moniviranomaisyhteistyön lisääminen. Konkreettisesti tämä voisi tarkoittaa sitä, että toteuttamalla yhtä aikaa esimerkiksi vero- ja työsuojelutarkastuksia, voitaisiin todennäköisemmin tunnistaa ja puuttua alipalkkaus -ilmiöön monesta eri näkökulmasta. Tehokkaamman valvonnan käytännön toteuttamista haittaa merkittävästi erityisesti poliisin niukat esitutkintaresurssit. Lisäksi on syytä korostaa, että työsuojeluviranomaisilta puuttuvat toimivat keinot sanktoida alipalkkaustapauksia.

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan jatkuvuus ja resurssien turvaaminen

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelmat tuovat torjuntatyöhön jatkuvuutta. Niiden avulla voidaan varmistaa harmaan talouden torjunnan onnistuminen ja tarvittavien uudistuksien läpivienti sekä eri hallinnonalojen sitoutuminen työhön myös tulevana vuosina.

Harmaan talouden kitkeminen edellyttää riittävien resurssien turvaamista viranomaisille. Riittävät resurssit tulee turvata sekä valvonta-, rikostorjunta- että täytäntöönpanoviranomaisille. Harmaan talouden torjunnan toimenpideohjelman hankkeena toteutettavan viranomaisten resurssiseurannan tavoitteena on parantaa resursseihin ja niiden käyttöön liittyvän tiedon läpinäkyvyyttä ja viranomaisten kykyä reagoida ennakoivasti muuttuvaan resurssitarpeeseen.

Helsingissä 29.10.2021

Janne Marttinen
johtaja

Eeva Tiira
ylitarkastaja

Riitta Nummila
ylitarkastaja

Matti Hautala
ylitarkastaja